

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล กับการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักเรียนแลกเปลี่ยนชาวต่างชาติ โครงการ เอ เอฟ เอส เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาถึงรูปแบบการสื่อสาร, ปัญหาการสื่อสารต่างวัฒนธรรม และบทบาทของสื่อมวลชนและสื่อบุคคลกับการปรับตัวทางวัฒนธรรม ของนักเรียน เอ เอฟ เอสต่างชาติที่เข้ามาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดในการทำวิจัยดังนี้

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล และแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

1.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่

1. นักเรียน เอ เอฟ เอส ต่างชาติที่เข้ามาพักอาศัยอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์ชาวไทยในทั้ง 4ภาค จำนวนภาคละ 1-2 คน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่ม 1 เดินทางมาประเทศไทยเดือน เมษายน 2541 และมีกำหนดเดินทางกลับเดือน กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งได้แก่

- | | | | |
|----------------------------------|------------|---------------------|--|
| 1. Miss Vanessa Roberta Cuzzolin | อายุ 18 ปี | จากประเทศ Brazil | ศึกษาอยู่
โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จ. กรุงเทพมหานคร |
| 2. Mr. Jorge San Miguel | อายุ 19 ปี | จากประเทศ Bolivia | ศึกษาอยู่
โรงเรียนโคราชพิทยาคม จ.นครราชสีมา |
| 3. Mr. Neil John Maybanks | อายุ 18 ปี | จากประเทศ Australia | ศึกษาอยู่
โรงเรียนเม็งรายมหาราช จ.เชียงราย |

4. Mr. Carlos Andres Calderon Agudeclo อายุ 19 ปี จากประเทศ Colombia ศึกษาอยู่
โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จ. เพชรบุรี

กลุ่ม 2 เดินทางมาประเทศไทยเดือน กรกฎาคม 2541 และมีกำหนดเดินทางกลับเดือน
พฤษภาคม 2542 ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้จะมีระยะทางการมาอยู่ในประเทศไทยต่างกับกลุ่มแรกประมาณ 3
เดือน ซึ่งได้แก่

- | | | | |
|--------------------------------------|------------|---------------------|-----------|
| 1. Miss Sabine Richter | อายุ 17 ปี | จากประเทศ Germany | ศึกษาอยู่ |
| โรงเรียนศรัทธา จ. กรุงเทพมหานคร | | | |
| 2. Mr. Jonathan R. Wiese | อายุ 16 ปี | จากประเทศ U.S.A | ศึกษาอยู่ |
| โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์ จ. นครราชสีมา | | | |
| 3. Miss Ruth Streicher | อายุ 16 ปี | จากประเทศ Germany | ศึกษาอยู่ |
| โรงเรียนดาราวิทยาลัย จ. เชียงใหม่ | | | |
| 4. Mr. Gerardo Diaz | อายุ 18 ปี | จากประเทศ Venezuela | ศึกษาอยู่ |
| โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จ. เพชรบุรี | | | |
| 5. Mr. Kurt J. Hamel | อายุ 18 ปี | จากประเทศ U.S.A | ศึกษาอยู่ |
| โรงเรียนระยองวิทยาคม จ. ระยอง | | | |

สำหรับระดับการศึกษาของนักเรียนในประเทศของตนนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม
คือ กลุ่มที่ยังไม่จบจบการศึกษาระดับมัธยมปลาย จำนวน 3 คน คือ

- | | |
|-----------------|-----------|
| 1. Mr. Jonathan | Wiese |
| 2. Mr. Neil | Maybanks |
| 3. Miss Ruth | Streicher |

กลุ่มที่จบแล้วซึ่งมีจำนวน 6 คน คือ

- | | |
|----------------|-------|
| 1. Mr. Gerardo | Diaz |
| 2. Mr. Kurt | Hamel |

- | | |
|-----------------|----------|
| 3. Miss Sabine | Richter |
| 4. Miss Vanessa | Cuzzolin |
| 5. Mr. Andres | Agudelo |
| 6. Mr. Jorge | Miguel |

2. กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเอเอฟเอส ได้แก่

2.1 เจ้าหน้าที่หน่วยงานเอเอฟเอส ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายอุปถัมภ์เยาวชนนานาชาติ คือ คุณพิศสมร สิงหนะเมธา และ ผู้จัดการฝ่ายระบบสื่อสารและให้คำปรึกษานักเรียนเอเอฟเอสนานาชาติ คุณ Kaye Patten

2.2 สมาชิกในครอบครัวอุปถัมภ์ ซึ่งได้แก่

- | | |
|-----------------|-----------------|
| 1. คุณกานดา | ทิพย์นิติศาสตร์ |
| 2. คุณบุหงา | อริยทศมงคล |
| 3. คุณประเมศวร์ | ถ่อนอุดม |
| 4. คุณประทีป | อุปะเต็ย |
| 5. คุณมิติ | ติยะไพรัช |
| 6. คุณสุจินดา | เรืองวิทย์กุล |
| 7. คุณอุบลนีย์ | ไต้ชัยภูมิ |

2.3 อาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียน เอเอฟ เอส ในโรงเรียนที่นักเรียนไปศึกษาอยู่ ได้แก่

- | | |
|--------------------|---------------|
| 1. อาจารย์ณจิตต์ | รัตน์ลักษณะณ์ |
| 2. อาจารย์นภาพร | กลิ่นชั้น |
| 3. อาจารย์ประเทือง | นิรัญศักดิ์ |
| 4. อาจารย์ปภาณี | ดิงนามัน |
| 5. อาจารย์เพ็ญศิริ | วิวัฒนานนท์ |
| 6. อาจารย์สุภาวรรณ | ว่องศิริไพศาล |
| 7. อาจารย์สาคร | ภัทราทิปกรณ์ |
| 8. อาจารย์อวยพร | หว่างตระกูล |

2.4 เพื่อนนักเรียนที่เรียนร่วมชั้นในโรงเรียนที่นักเรียนเอเอฟเอสไปเรียนด้วย

1.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่

1.2.1 ข้อมูลจากการค้นคว้าในห้องสมุด เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง และใช้ประกอบการวิเคราะห์การวิจัยในครั้งนี้

1.2.2 ข้อมูลจากเอกสารของมูลนิธิ เอ เอฟ เอส ประเทศไทย ที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การดำเนินงาน และเอกสารเกี่ยวกับประเทศไทยที่เตรียมไว้ให้กับนักเรียนเอ เอฟ เอส ต่างชาติ เช่น "Understanding your host family" และ "Surviving in Thailand"

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เริ่มจากการศึกษาค้นคว้างานเขียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา และใช้ประกอบการคิดแนวคำถามที่จะนำไปใช้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth interview) และใช้วิธีการสังเกตนักเรียนเอเอฟเอสต่างชาติ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยสังเกตการณ์ปฏิบัติในพื้นที่ต่าง ๆ คือ ที่ครอบครัวอุปถัมภ์ที่นักเรียนไปอยู่ด้วย และที่โรงเรียน เพื่อศึกษาในส่วนของรูปแบบการสื่อสาร

ภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์นักเรียนจะให้ภาษาอังกฤษ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้อตกลงเบื้องต้นว่า เนื่องจากนักเรียน AFS ที่มาเป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกมาแล้วว่า มีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้สื่อสารได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล และการสังเกต โดยวิเคราะห์

1. ประเภทของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวที่นักเรียนได้มา และจากการแสวงหา ทั้งในช่วงก่อนเดินทางมาและขณะที่อยู่ในประเทศไทยแล้ว
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของข้อมูล กับสื่อที่นักเรียนใช้ในการแสวงหาข้อมูล
3. บทบาทของสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจกับการปรับตัว และปัจจัยที่ทำให้แต่ละสื่อแสดงบทบาทนั้น
4. แบบแผนการใช้ช่องทางในการแสวงหาข้อมูล โดยใช้แนวคิดของ Donohew & Tipton
5. รูปแบบการสื่อสารต่างวัฒนธรรม

4. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้วิธีการพรรณนาถึงบทบาทของสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ กับการปรับตัวของนักเรียน ว่ามีบทบาทอย่างไรบ้าง และปัจจัยที่ทำให้แต่ละสื่อแสดงบทบาทนั้น รวมทั้งรูปแบบของการสื่อสารที่เกิดขึ้น ของนักเรียนเอ เอฟ เอสกับบุคคลแวดล้อมชาวไทย โดยยกตัวอย่าง คำพูดและข้อความที่สอดคล้องกับผลที่ได้จากการวิจัยมาประกอบ และใช้การอธิบายผลสรุปที่ได้